

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hére. . . . I ker. Egy hére. . . I ker. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
UJ. MÓRICZ PÁL.
 Kladok és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Hitét adjátok vissza a népnek!

Magyar politikusok, magyar költők, nemzetünk vezetői a hitét adjátok vissza a népnek. Azt az eljátszott hitet, mely a szebb, a jobb jövőről éltető reményt és buzdító dalt fakasztott a nép lelkében, a nép ajkán.

De nem képesek erre a mai mocsár korszak megalkuvó politikusai, sem a zsoldért daloló költők.

Az ihletett költő jövőbe látó lelkének iszonyatos lázkepe beteljesedő félben . . . Oldott kéveként szóródik szét a nemzet, mely hitét veszítette.

Az erdők lombja bűgő panasztól reszket. A mezőség hervatag kalászsai fájdalmasan zizegnek. A hegyek morajló viszhangja, minthacsak a megtört lelkek zokogása volna, olyan nagy gyászba borul az az ország, melynek népe hitét veszíti. A magyar nép jó zan fiai hitőket veszítették.

Kormányja iránt sosem volt bizalma e népnek. Hisz oly idegen hatalomnak szegődött tisztartójává, mely hatalom századok óta vérét-lelkét szivattyuzta a hajdan erőtől és erényektől duzzadó népnek.

Egyedül a függetlenség ígéitől derengett a szenvedők lelke. A függetlenség ve

zérei fényeskedtek Megváltókként előtte. Azonban azt is megérte az árva, hogy az oltár papjai bélyegezték kivihetetleneknek a nemzeti szent hit ígéit és a megpróbáltatás felemelő, önfeláldozást követelő óráiban magok a főpapok bizonyultak gyarló, gyöngé, zsebredugható bábocskáknak. És mert nem vak, mert nem süket, mert józan eszével lát, hall, gondolkozik a rónák és a hegyek népe, lelkének szebbik világa az irtózatossalódások nőhércsapása alatt összeomlott. A kivihetetlennek bélyegezett ígét hazug szózatnak tekinti. A zsebredugható, magok bőrét mentő papokat az árulást sejtő gyanuval utasítja vissza és a jobb jövő csilagához szárnyaló hite letörtén zuhant alá a kétségek sötét örvényébe.

Az erdők lombja bűgő panasztól reszket. A mezők kalászsait a fájdalom zizegteti. A hegyekben morajló viszhang megtört lelkek sirámaként zokog; mert hitét veszítette el ez a nép. A hitét a becsületes vezérekben, hitét az igaz ígék felől, hitét a jobb jövőben . . . Ti vezérek, ti jövőbe látó költők, ti igazak, a hitét adjátok vissza e népnek; mert így hitetlenül oldott kéveként szóródik szét.

Ifjabb Móricz Pál.

Vármegyénk és közelvidéke.

Véglegesítés. A főispán Fehér Sámuel, a vármegye II. kerületének utbiztosi állásában véglegesítette, miután az utbiztosi vizsgát sikerrel letette.

A gálospetri gyujtogatokat elfogták. Megirtuk lapunkban, hogy az érmihályfalvai csendőrség a gálospetri-gyujtogatás ügyében erélyes nyomozást indított és tiz gyanus embert letartóztatott. A letartóztatottak egy ideig az érmihályfalvai járásbírószág fogházába voltak elzárva. Tegnap este erős csendőri fedezet mellett valamennyit bekiérték a nagyváradi királyi ügyészség fogházába. A letartóztatottak egy része a csendőrségen beismerő vallomást tett . . .

Lépfene. Tiszafüreden a lovak közt fellepett a lépfene. Az egész határt zár alá helyezték.

Uj olvasó kör. A böszörményi Szoboszió-utcai polgari olvasó kör alapszabályait a belügyi kormány jóváhagyta.

Kutyamarás. Bari Eszter hadházi leányt gyanus eb marta meg. Felszállították a Pasteur intézetbe.

Vasárnapi levél.

Beszélgetések az oldalszobában. — A katonás király. — Nemzeti nyelv és az altisztek. — Thaly és a „bánati” atyafiak. — Kéz csókért kéz csókot . . .

Erdős József doktor, a finom, a circumpectus akadémiai igazgató hideg csemegével, papamorgóval kedveskedik az egyházkerületi gyűlések alkalmával a nagytiszteletű és méltóságos egyházkerület urának és papjainak. A főiskolai diszterembe szárnyajtó kis oldalszobácska nyílik, csemegéző, uzsonázó helyül — ősi szokást követve! ezt szerelte fel a selymesszavu és modoru Erdős igazgató. A szavazási szünetek közben, az egyhangubb, közömbös tárgyalásoknál ezen szobácskába szoktak kihuzódni az urak, a kik a tere-feré között vidáman töltik az időt. Mert nemcsak az asszony-nép, de a férfi nép is szeret mendemondázgatni. Történeteket elevenitenek fel. Megfigyeléseket bocsátanak közre . . .

A mostani közgyűlés alkalmával az ezüst fűrtű, zamatos, ötletes előadású méltóságos öreg kurucz, Thaly Kálmán volt az oldalszobabeli társaságnak a szóvivője. Ta-

nulságosan és érdekesen beszélgetett az öreg kurucz, ki jókedélyét igazán ragyogtatta és mivel a titoktartást nem kötötte ki senki, az aranyos buzaszemeként szört szellemi kincsekből izeltöt mutatok be.

Olyan időt élünk, hogy a királyra sürün fordul a szóbeszéd. Thalyt is faggattak, hogy miről beszélt a királyival? Az öreg kurucz most is óvatosan hallgatott a tagadhatatlanul érdekes négyszemközti beszélgetés felől. Ellenben mást tekintetben bőbeszédűbb volt.

Előadta, hogy a királyt teljesen katonának nevelték, azért nincsen érzéke a mi törekvéseink iránt. És hogy ezért kell a magyarnak alkalmazkodni . . .

És hogy mennyire át van hatva az öreg király a katonai felfogástól, teljesen megvilágítja ez az eset.

Midőn Budapest képviselőtestülete is kimondta, hogy népiskoláiban nem kötelező a német nyelv tanítása, a jó öreg király azonnal maga elé rendelte Wlassics Gyulát, az akkori vallás és közoktatásügyi minisz-

tert. És a jó öreg király a maga szokott rövid, katonás, őszinte modorában szemére terítete Wlassicsnak, hogy miért okoskodnak a német nyelv ellen . . .

— Ha magok kitalítják a német nyelvet, honnet veszem én az altiszteimet, aggodalmaskodott a jó öreg király, a ki ilyen saját külön katonai szempontjából itéli meg a mi nemzeti törekvéseinket és világunkat.

Hat mit tehessen akkor itt tenni? vélelszik a jó öreg Thaly Kálmán; persze, hogy semmit! mondott én is, a midőn maga a kurucz-tábor is hódolásra, zászlóhajtásra kész. Haj, mert sokan vagynak kuruczok; de csak amolyan „Kartévo Sándor” fajták . . .

Ez a történet meg már nem az előszobából való. Bent a diszteremben az ezüst-fehér haju kurucz Thaly Kálmán a „békés-bánati” atyafiakat (a kik különben a legtörszökösebb magyarok!) faragta rovásra. Szégyenletesnek nevezte a „bánati” kifejezést az egyházmege czimzésében. A német világ maradványa ez a „bánati” szó; használják inkább az atyafiak a magyaros „banságot” . . .

MODERN GŐZMOSÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon. Gyűjtő kocsis.

Mi az ujság?

A tűzér titokzatos öngyilkossága. Budapestén a Hajtsár uti tűzérak-tanya egyik istállójában tegnap reggel egy szögrel felakasztva találták Göllény Balint ráczkevei születésű tűzérközlegényt. Egész meztelenül lógott a szögön és reggel hét órákor, mikor megtalálták, már nem volt benne élet.

Göllény Balint másfél éve szolgál a tűzérknél. Derék, szorgalmas fiu volt, mindenki szerette és a tisztjei ajánlották is neki, hogy maradjon benn a katonaságnál. Néhány nap óta azonban buskomor-ág vett erőt rajta. Elkerülte a rendes helyeket, ahova a pajtasai jártak, egész nap maga elé bámult, mintha valami rettenetes bűn nyomná a lelkiismeretét.

Tegnapelőtt este négy levelet írt. A szüleinek meg egy lánynak, a kibe szerelmes volt, a pajtasainak meg azt mondta, hogy alighanem szabadságot fog kérni az ezredestől, mert valami igen fontos dolga akadott odahaza. Reggelre már meghalt.

Az ezred sürgőnyözött Ráczkevére a szüleihez és az anyja ma reggel már be is ment Pestre. Elment a kaszárnyába, onnan pedig a 16 os kórházba vezették fia holttestéhez. Az öreg asszony sirva mondta el az ezredesnél, hogy Göllény Balint azt írta a levelében, hogy a becsületéért lesz öngyilkos. Egyebet nem írt. Az ezredes vizsgálatot indított az öngyilkos tűzér dolgában.

Dienes Mártont elítélték. Az Amerikába szökött Dienes Márton, korunk hőst, a ki imi nem tudott, tehát f-lelős szerkesztő volt; a kinek becsülete nem volt, de a piztolylal jobban bánt, mint egy bakonyi lovag, tehát képviselő lett belőle, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék, ez egyszer mint büntető törvényszék, hamis lapgründolás miatt háromhavi fogházbüntetésre ítélte. Dienes lovag ur persze a tengerentúl neveli ezt az ítéletet.

József Ágost főherczeg is nyilatkozott a bikaviadalokról. Elmondta, hogy a második napra váltott jegyet. Az első nem lehet jelen, mert éppen aznap udvari ebéd lesz. A főherczeg nem tartja szörnyűségnek a bika-

viadalt, kivált azért nem, mert a viador magához szoktatott bikával viaskodik. Hej, hozna csak bikát az alsuthi uradalomból! Mondotta a főherczeg, majd így folytatta:

— Ami első gulyásunk, mikor az édes apám elmondta neki, hogy minő viadal készül Budapestén, fitymálva ezt mondta: A bika nem bántja azt, akit megszokott. A legkisebb bojtárom most tizenkét esztendő. Ha összetüledik két bika és elkeseredetten szarvazzák egymást, ez az apró ember közéjük megy, csepü ostorával közéjük csapkod és a haragos bikák szétválnak. Hanem ha az a spanyol ide tévedne az ő vörös posztójával...

A főgulyás különben maga is megnézi majd az állatkerti spanyol mulatságot.

A péklegények vezérei. A budapesti pékmesterek és péklegények háborújából kifolyólag Krecsányi kapitány tegnap délelőtt a három szocialista vezért: Tatár Dénest, Molitorisz Gyulát és Koffer Henriket tartóztattatta. Mind a hármuk ellen egész csomó súlyos adata van a rendőrségnek. Tatár valóságos réme a pékmestereknek, ezernél több péklegény áll a rendelkezésére. Tudvalevőleg azért tartóztatták le, mert rá bizonysult, hogy ő fogadta fel azokat a legényeket, a kik agyonszurkálták Kápolnait a Figyelő utczába. Eddig több mint harmincz péklegényt és mestert idézték be tanukul.

Körözött váltóhamisító. Vojnicz-Vajda Jakab budapesti dísznagykereskedő, 20,000 korona értékű váltóhamisítás után megszökött Bécsből. Csak szökése után tünt ki, hogy Vojnicz több nagyjértékű váltót hamisított. Mindaddig hiába körözték, még nyomát sem találták. A napokban azonban többen látták a berlini versenyterén és figyeimeztették erre az ottani rendőrséget. A berlini rendőrség szigorú nyomozást rendelt el ebben az ügyben, mert azt hiszi, hogy Vojnicz huzamosabb ideig tartózkodik egy berlini szállóban.

Lopás a Népszavánál. Tegnap a déli órákban a szocialisták ujságjának a Népszavának József-körút 18. szám alatti szerkesztőségébe a nyitott ablakon át valaki bemászott, a pénztárfiókot tolvajkúccsal felnyitotta és az egyikből 170—180 korona készpénzt, a másikkból 10, 20, 30 filléres okmánybélyeget és 150—200 darab két filléres hírlapbélyeget lopott el.

A lilaruhás hölgy.

A pomázi orvos gyilkosa.

A pomáziak fiatalon elhunyt orvosának, dr. Május Bélának a meggyilkolása ügyében tegnap óta szenzációs fordulat állott be. A vizsgálatot vezető főszolgabírónál megjelent ugyanis egy lilaruhás, elegáns szép hölgy, aki csaknem kétségtelen bizonyítékokat adott a főbíró kezébe arra nézve, hogy doktor Május Bélát egy asszonyért, még pedig a jelentkező lilaruhás asszonyért szurták le. A gyilkos pedig ebben az esetben senki más nem lehetett mint a lilaruhás hölgy férje. A gyilkos pedig ebben az esetben senki más nem lehetett mint a lilaruhás hölgy férje. A gyilkos pedig ebben az esetben senki más nem lehetett mint a lilaruhás hölgy férje. A gyilkos pedig ebben az esetben senki más nem lehetett mint a lilaruhás hölgy férje.

Az igazat megvallva a lilaruhás asszony elég okot adott a férjének féltékenységre. Az egész környéknek minden valamire való bajszos legénye megfordult a lilaasz-

szony boudorjában s ahogy a rossz nyelvek beszéltek, az asszony a szomszédos vidékekre sem sajnált elnézni egy-egy derék fiu kedvéért.

Május doktorral is hónapok óta folytatott viszonyt. Az emlékezetes, szomorú estén, a mulatságon is folyton együtt táncoltak és tíz óra felé együtt tüntek el. Egy óra mulva az orvos visszajött, de az asszony helyett halálos szurást hozott magával.

A vizsgálat mindezeket az adatokat beigazolta és a lilaruhás asszony vallomása is annyira terhelő, hogy a férjet valószínűleg még a mai nap folyamán letartóztatják.

A vizsgálat már rég befejeződhetett volna, de maga Május doktor, a szurás percétől kezdve egész a halálos ágyáig a legképtelenebb módon megakadályozta, hogy valami eredménye legyen a vizsgálatnak. Folyton félrevezette a csendőröket, csak hogy megmentse a lilaruhás nő becsületét.

Olvasóink rovata.

Az ácsmesterek a nagy közönséghez.

Nem mulaszthatjuk el, hogy e hó 26 án a „Debreczen” című lap hasábjain bennünket megtámadó cikkre választ ne adnánk, adnunk kell, mert ezt foglalja magában, hogy a mi mozgalmunk a nagy közönséget terhelné és hogy a kőműves mesterek vannak jogosítva a tervek elkészítésére, valamint hogy az ácsok a kőműves által készített állás nélkül nem dolgozhatnak, továbbá hogy ha a debreczeni ács mesterek nem akarnak második kézből vállalni az ács munkát, vagyis a kőműves mesterektől, akkor a kőműves mesterek vidéki ácsokkal is megcsináltatják és hogy mi azért emeljük még az ácsszegédek bérét, hogy azzal is a közönséget akarjuk megterhelni, hát ez mind nem áll.

A mi célunk az, hogy jövőben első kézből vállalhassuk a munkát és mi adjuk hozzá az anyagot is, hogy jobb munkát állíthassunk elő és mégsem legyen a közönség megterhelve; továbbá az ács munkához mindig az ács mesternek kell a tervet elkészíteni és oda be írni a fák méreteit is, hogy az építető már rajzban láthassa a szerkezet minden részét.

A mi a munkások béremelését illeti, mindig igyekeztünk barátságosan elintézni, hogy a strájk kine üssék; de már ez idő szerint nem javíthatunk többet addig, míg első kézből nem vállaljuk az ács munkát, mert a hasznát más tette el; de ha ezután első kézből vállalhatunk, a mi hasznát eddig a kőműves mester tett el, az nekünk esik, tehát jobban megadhatjuk a munkások bérét is, minden sztrájk nélkül és mégsem lesz a közönség jobban terhelve.

Neveléses, hogy a kőművesek készítik az állást a mi részünkre. Tudnak mi magunknak, ha kell, állást készíteni; sőt a hová szakszerű állás kell, a kőművesek részére is az ácsmesterek készítik azt. Megesne, ha toronysüvegekhez a kőművest hívnák állást készíteni, vagy rajzokat készíteni.

Méltóztassék a közönségnek meggyőződni arról hogy még eszünkben sincsen a közönséget mozgalmunkkal terhelni; de ige-nis követeljük, hogy ha az 1884. XVII. ipartörvény értelmében a magas miniszter ő nagyméltósága megköveteli, hogy az ácsmester az ácsmesterségről, a kőművesmester a kőművesmesterségről külön szakvizsgát tegyen, mert csak így lehet önálló vállalkozóvá és képesített mester, akkor legyen megkülönböztetve a jog is; mert mindenki csak a maga ipara után fizeti a jövedelem-adót is.

Ennélfogva mi nem akarunk mást, csak azt, hogy teljesen önállók legyünk, miután 3—4 évet, mint tanonc, több éveket mint segéd ezen az iparágán és mesterségen szen-

— Bár inkább a magyar vezényszót ne hagyta volna! hangzott egy félig tréfás közbekiáltás, valahonnét, hol a béregi kurucz Uray Imréék ültek.

Nevezetesen jellemző, hogy népek és országok sorsa gyakran kicsoda kiesinység fordul meg.

Igy például beavatott felsőbb körökben beszéltek, hogy Ausztria és Magyarország jövő sorsának a kulcsa egy piczi, puha, fehér női kezecskébe van letéve.

Ennek a végzetes piczi, puha, fehér női kezecskének a bájos tulajdonosa Ferencz Ferdinándné herczegasszony.

A trónörökös feladásának piczi kezében van a jövő sorsunk kulcsa. Az a bájos asszony, a ki most a csehországi kastély selyempaplanos nyoszolyájában fekszik egészséges újszülött fiu gyerekével „gyerekágyat”, igen szívós, uralomra vágyó fejedelmi asszony-személy. Igazi császárné akar lenni! És mint egy született főherczegnének volt udvarhölgye nem felejtette el az akkor adott kezesókokat. Kezesókokért-kezesókokat kíván a fenséges hölgytől. És így nem lehetetlen, hogy a világtörténelemben említett különféle csóktörténetek mellett, majdan az osztrák császárné által kívánt kezesókoknak is jut egy érdekes fejezet...

Szabad Hajdu.

vedtünk é
letenni és
is. Azért
hoz joga
ezt talán

Ism
közönség
nünket tá
tunk kivá

Eg

let

ban f. hó
rendbeu le
lelkész. Ki
suth-utczai
lelkész. Is
lógus. Hor
kertben: I

A r
romság va
sorrendben

Ignác. 7
mise a gin
mára, mon

nepélyes
püspök, p
Ignác pr

Molnár K
mond Rus
6-kor máj

Az
kor Mater

Gö

tisztelete
kösd els
telet ker
mise, de
pünkösdi
kor rózs
nap, pü
geli iste
utána m
ajtatossá

D

kongre
gus-konf
reggel i
gyültek
sányi P

Mihály
Adorján
Mihály,
Sándor

sok. A
lakoztak
kor érke
konvikta

Egyébk
lik, csa
kit s ez
alakuló

debrecz
th. Főj
Rácz K

A

kedden
rendez
melyre
uton h

F

főreális
hirdette
melyek

dani a
dalmi

tanuló
Spitzer
díjat K
szettud

o. t. m
Kuti S

vedtünk és a képesítő vizsgát is igyekeztünk letenni és igyekezni fognak a többi társaink is. Azért tehát hogy valakinek bizonyos iparhoz joga legyen és mégsem élhessen vele, ezt talán még sem lehet így összeegyeztetni.

Ismételve kérjük a mélyen tisztelt nagy közönséget, hogy kegyes pártfogásával bennünket támogatni méltóztassék. — Maradtunk kiváló tisztelettel

Az összes ács mesterek.

Egyházak és iskolák.

Istentiszteletek. Az ev. ref. templomban f. hó 29-én az istentiszteletek az alábbi sorrendben lesznek: Nagytemplomban: Biró Ferenc s. lelkész. Kistemplomban: Dicsőfi József lelkész. Kosuth-utcai templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Ispótytemplomban: Németh Vincez. teológus. Homokkertben: Szele György lelkész. Csapókerthben: Kovács János népisk. felügyelő.

A rom. kath. templomban holnap, Szentháromság vasárnapján, az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek: 6 órakor sz. mise, tartja Nyári Ignác. 7 órakor misézik Pák Emil. 8 órakor sz. mise a gimnáziumi ifjuság és az elemi iskolák számára, mondja egyik kegyesrendi tanár. 9 órakor ünneplés nagymise, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost plébános segédlettel, utána Nyári Ignác prédikál. Háromnegyed 11-kor sz. mise, tartja Molnár Kálmán h. iskolaigazgató. Fél 12-kor misét mond Ruzsika Zoltán. D. u. 3 órakor litánia. Este 6-kor májusi ájtatosság.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

Görög katolikus pünköst. Istentiszteletek a gör. kath. kápolnában ma, pünkösd első napján. 6 órakor reggeli istentisztelet kenyéradással; délelőtt 9 órakor sz. mise, délután 3 órakor nagy vécsernye, a pünkösd térhajtatásos imádságokkal, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, prédikáció. Holnap, pünkösd másodnapján, 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor sz. mise utána miroválás, délután 2 órakor rózsafüzér ájtatosság, utána vécsernye.

Debreczeni theologusok a pápai kongresszuson. A pápai országos theologus-konferenciára a debreczeniek csütörtök reggel indultak Pestről, hová a legációból gyűttek össze a kiküldöttek, névszerint: Harsányi Pál szénior, Kónya Gábor, Kolozsvary Mihály 4 th., Kunszabó Gyula, Papp László, Adorján István, Erdei Karoly 3 é. k., Baja Mihály, Baróthy István, Létay Menyhért, Tóth Sándor II. é., Bán István I. éves theologusok. A menethez Győrött a pozsonyiak csatlakoztak s az eperjesiek is. Délután 2 órakor érkeztek Páparra, hol a ref. kollegium konviktusában társasbédre gyűttek össze. Egyébként mind a négy theologiat képviselik, csak a kolozsváriak nem küldöttek senkit s ezt igen sajnálják. Délután 6 órakor alakuló közgyűlés. Elnökök: Harsányi Pál debreczeni szénior s Deák János eperjesi th. Főjegyző Czákó Gyula pápai, aljegyző Rácz Kálmán pozsonyi th.

Az izr. elemi iskola f. hó 31-én kedden tornavizsgával egybekötött majalist rendez a nagyerdei Dobos pavillonban, melyre a t. cz. szülők és érdeklődőket ez uton hívja meg az igazgatóság.

Pályázatok a főreáliskolában. A főreáliskola Petőfi Önképzőkörében tegnap hirdették ki az eredményt a pályázatokról, melyek sikere szempontjából azt lehet mondani az eddigieken felül emelkednek. Irodalmi értekezések díját Krausz Bernát 8. o. tanuló nyerte el. Az elbeszélések győztese Spitzer Sándor 7. o. t., az eredeti verses díját Kuti Sándor 8. o. t. nyerte. A természettudományi értekezéseken Pető Lajos 8. o. t. míg a műfordítások pályázatán szintén Kuti Sándor lett a győztes.

1 millió 350 ezer korona az egyetemre. A Debreczenben felállítandó egyetem ügye biztosan halad a megvalósulás felé. Az áldozat fillérei, mondhatni naponta szaporodnak s napról napra erősebb lesz a hit, hogy a várva-várt harmadik egyetem, melyért a városok versenyeznek, mégis csak városunkban épül fel. A főiskolai gazdasági tanács összegező számadása szerint a felállítandó egyetem bölcsészeti fakultására eddig már 1,350 881 korona 18 fillér tőke gyűlt. Ebből is láthatni, hogy a debreczeni egyetem ügye igen is komoly dolog és halad előre a megvalósulás útján.

A Dóczy intézet vizsgái. A Dóczy intézetben az évet záró vizsgák június hó 13-án kezdődnek. Ezt megelőzőleg jun. 11-én délelőtt 9 órakor istentisztelet, 12-én iskolai záró ünnepély. Jun. 13-án kezdődnek az elemi iskola vizsgái; I—IV. osztály. 14-én a gyakorló iskola vizsgája. 15. 16. és 17-én a felsőbb osztályok, 17. és 18-án a tanítóképző intézet vizsgái. A képesítő vizsgák 20—24-ig lesznek 27—29-ig magánvizsgálatok.

Az ohati iskola évvizsgálói 29-én, vasárnap délelőtt lesznek. A vizsgán jelen lesznek Csányi Viktor tanfelügyelő, Olah Károly tanácsnok és Kiss Albert lelkész.

Kellemetlen utitárs.

Mult héten a vasuti vonalon történt. A vonat egyik II. oszt. fülkéjébe Szegeden közvetlenül az elindulás előtt egy ur ugrott be.

— Majd lekéstem, — hebegte ijedten, miközben csomagait rakosgatta fel a kocsni hálójába. Azután előszedett bőröndjéből egy uti sapkát, levetelte a cipőt, papucsot húzott, azt in pipára gyújtott.

— Nem zsenirozza a füst nagysád? fordult a sarokban ülő hölgyhöz.

— Nem, válaszolt a hölgy.

— Hova tetszik utazni? fordult erre a hölgy mellett ülő férfihez.

— Haza, volt a rövid válasz.

— Hová haza? kíváncskodott a jövevény. Talán Nagyváradra?

— Nem.

— Temesvárra?

— Nem.

A kíváncsi ur elhallgatott. Majd végig hevert a pamlagon és nézte az egymás mellett ülő párt.

Fiatál házások, gondolá magában és bóbiskolni kezdett.

De azért félszeggel folyton utitársait leste. A férfi odahajolt a nőhöz és hirtelen átkarolta. A nő nem ellenkezett. Majd levette a hálóból utitaskáját és a nőt anélkül, hogy egy szót is szólt volna, brutális erővel belegyömöszölte az utitaskába, melyet aztán visszatett a helyére.

A későn jött utas homlokán hideg verejték kezdett gyöngyözni és a fogai is összezeverődtek attól a nyöszörgő panaszos hangtól, mely a bőröndből hallatszott. Hirtelen felugrott, kirohant a folyosóra és torkaszakadtából kiáltani kezdett:

— Gyilkos! Segítség!

A szomszéd fülkéből a megzavart utasok rémülten kérdezősködtek:

— Hol ölték?

— Itt, szepegett a megrémült, halott-halvány utitárs és rámutatott a fülkére.

Az utasok besiettek és elhárították a lámpáról az ernyőket. De egy férfin kívül ott senkit sem láttak.

— Kit ölték itt? fordult a kérdés mindenfelől a csendzavaró felé.

— Ott a bőröndben, mutatta az fogvaczogva.

A fülkében ülő férfi a legnagyobb lekiyugalommal várta, hogy a bőröndöt felnyissák. A mi meg is történt és egy csinos női fej váit láthatóvá, mely azonban viakszból volt és egy rugóra járó életnagyságú báb alkatrészét képezte. Mielőtt a körülállók csodálkozásukból magukhoz tértek volna, a fülkében ülő férfi felállott és bemutatta magát.

— Balthazar, bűvész és hasbeszélő vagyok.

Az utólréhetetlenül ügyes csodabűvész inprovizálta vasuton unalmában a tréfát, melyet azután azzal töltött meg, hogy a felzavart utasok kárpótlására é nagy ámulata néhán gyönyörű virágcsokrot húzott ki a lámpából, melyekkel mindegyiküket megajándékozta.

UJDONSÁGOK.

Sind Sie vielleicht Ungar?

Közös tisztek a szamosfalvi honvéd emléknél.

Röviden sokat foglal magában ez a kolozsvári „Ellenzek“ újságból átvett kis korpék.

A szamosfalvi honvédelem előtt vonul el lóháton egy csoport katonatiszt. Tiszti lovaglógyakorlatra mennek ki.

Meglatja egy idegenből ide hejyezett kapitány a honvédelemet. Odaszól a mellette lovagló 51-es főhadnagy:

— Was für ein Denkmal ist das? Ja, für die Revolutioner! Nicht wahr?

— Nein, Herr Hauptmann, das ist ein Denkmal für die Märtirer! . . .

— Sind Sie vielleicht Ungar Herr Oberlieutenant!

— Ja wohl Herr Hauptmann!

(— Miféle emlék ez itt?)

— 48 beli. százados ur.

— A forradalmárok emlékére. Nemde?

— Nem százados ur, ez vértann-emlék . . .

— Ugy-e ön magyar főhadnagy ur?

— Igenis százados ur!

Rikkancsüldöző polgármester.

Már szóvá tettük a minap, hogy a közgazgatás üldözőbe vette a rikkancsokat, azok közt is különösen a „Debreczeni Függőlethen Újság“ rikkancsait, akik közül többet be is kísérték a rendőrök a bűnügyi osztályhoz, sőt étlen-szomjan 9 óra hosszat tartották ott az egyiket jogtalanul.

Tudtuk eddig, hogy a polgármester szóbeli rendelete folytán zaklatták a rikkancsokat a rendőrök, nem tudtuk azonban, hogy írásbeli rendeletet is adott ki. Holott adott, még pedig a főkapitánynak. A rendelet a következőképen hangzik:

1834/1904. eln. sz.

A lapok utcai elárúsításánál azt tapasztaltam, hogy az elárúsításnak törvényben körülírt és az engedélyező végzésben minden egyes esetben kikötött feltételei a laptulajdonosok által be nem tartatnak, amennyiben különösen a lefolyt sztrájk alkalmával, midőn az egyes lapok a rendesnél több példányban jelentek meg, azok iskolaköteles gyermekek által, tolatkodó módon, rikácsoló hangon és tartalmának, valamint „nagy szenzáció“ és ehhez hasonló szavak hangoztatásával árultattak.

Felhívom ennél fogva a rendőrkapitányságot, hogy a rendőri felügyeletet idevonatkozólag szigoruan gyakorolja és észlelt szabálytalanság esetén hozzam jelentse.

Miről Végh Gyula rendőrkapitány urat értesitem.

Debreczen, 1904. május 12.

Kovács József
polgármester.

Igy a szigorú rendelet, a melyből ki tetszik, hogy a sztrájk fáj még a polgár mesternek és az akkori — külön kiadásaink. Tehát *felsőbb* nyomásnak engedett, mert hiszen az éppen általa emlegett deresen kívül más nem fájhatott neki a sztrájk alatt.

— **Polgármesterek gyűlése.** A törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei vasárnap és hétfőn gyűlnek össze tanácskozássra Nagyváradon. Debreczent a tanácskozáson Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Csóka Samu tanácsnok fogják képviselni, akik ma reggel utaztak Nagyváradra.

— **A Csokonai-kör beszámolója.** A Csokonai-kör ma tartja rendes évi közgyűlését délelőtt 10 órakor a kereskedő társulat dísztermében. E gyűlés tulajdonképpen beszámolója a kör múlt évi munkásságáról és új feladatok kitzéséről a jövőre nézve. A beszámolást is, az új programot is az a nagyobb szabású jelentés foglalja magában, melyet dr. Tüdős János, a kör titkára fog előterjeszteni. A gyűlés azonkívül kegyelettel fog adózni Jókai emlékének, melyet a kör elnöke Géresi Kálmán fog felolvasni megnyitó beszédében. A közgyűlésre ez uton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt hét folyamán házasságot kötöttek: Juhász György Kunta Erzsébettel, Karász József Vég Eszterrel, Füredi Sándor Weisz Olgaival, Sáfrány Károly Korom Máriaival, Káposztnyák Illés Nyíri Zsuzsánával, Fried József Horovitz Matildával, Bajdó István Harsányi Máriaival, Bajer Tódor Kozák Máriaival, Biró István Sárkány Juliánával, Tóth Lajos László Erzsébettel, Tolvaj Ferencz Nyikita Juliánával, Mándi László Nábrádi Juliánával, Vas Imre Kovács Juliánával, Nyíri János Barta Etelkával, Nagy Lajos Pósalaki Juliánával, Rózsa Bálint Szathmári Zsuzsánával, Vitéz István Szitai Franciskával. Összesen 17 pár.

— **Vicinalis vasuti gyűlés.** A debreczeni-füzesabonyi h. é. vasutak r. t. szombaton délután tartotta közgyűlését Simonffy Imre nv. polgármester elnöksége alatt. A tisztújítás úgy végződött, hogy úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság a régi maradt.

— **Tudományos ülés.** A debreczeni orvos gyógyszerész egyesület f. hó 28-án, d. u. 5 órakor az egyet helyiségében tudományos ülést tart az alábbi tárgysorozattal: Bejelentések; betegek és készítmények bemutatása; Szenes Zsigmond dr. felolvas.

— **Megbírságot kerékpárosok.** Több balesetet okoztak utóbb a kerékpárosok, amiért a rendőrség erélyesebben kezd föllépni ellenük. Legutóbb egyik kerékpáros 25, másik kerékpáros 50 korona pénzbüntetést kapott. Ez a két eset jó lesz példának és talán majd óvatosabbá teszi a kerékpárosokat, akik közt igen sokan csengő nélkül, este pedig lámpás nélkül száguldoznak végig az utcákon és ezzel veszélyeztetik a gyalogjáró közönség testi épségét. Ha a sebes hajtás a kocsisoknak nem szabad, ha a lámpás azokra kötelező, mért lennének kivételek akkor a kerékpárosok? A saját érdekében cselekszenek a kerékpá-

sok és a kellemetlenségektől szabadulnak meg, ha mérsékelt sebességgel hajtanak és nappal csengőt, este pedig lámpást alkalmaznak a kerékpáron, mert hiszen a rendőri bírságokat fizetni nem lehet valami kellemes dolog.

— **Esküvő.** Szombaton délután esküdték örök hűséget néhai Szombathy Lajos járásbírói tiszviselő árvájának, Juliska ki-asszonynak Greskó György könyvelő. A hájos menyasszony Szombathy János rendőrfogalmazó unokahuga.

— **Újabb kamarai pályázatok.** Május 15-én ítélte oda a kamara azokat a 300 koronás tanulmányutazási ösztöndíjakat, melyeket a gyakorlati kereskedelem illetve ipar terén mozgó fiatalok számára rendszeresített. *Julius 15-én* újabb pályázatok járnak le és pedig 4 darab 180 koronás és 4 drb. 120 koronás. Ezeket az ösztöndíjakat a kamara olyan tanuló ifjak számára alapította, akik valamely felső kereskedelmi, vagy ipari szakiskolát ohajtanak látogatni. Ugyancsak július 15-én jár le az a két pályázat, melyet a kamara a debreczeni felső keresk. iskola két tandíjmentességi kedvezményére hirdetett. Ezek egyenkint 200 korona értékét képviselnek. Végül hat egyenkint 50 koronás munkásjutalmi díjra is kíván irva a pályázat s ez is július 15-én jár le. A pályázati feltételek a kerület minden részében közhírré vannak téve, megtekinthetők a kamara hirdető tábláján is. Pályázhatnak a kerületben illetékes egyének, első sorban iparosok és kereskedők gyermekei.

— **Eljegyzések.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hétfolyamán a következő eljegyzéseket jelentették be kihirdetés végett: Grosz Ferencz Reszler Irmával, Blazsek Ferencz Papp Piroskával, Huszovszky Sándor Ragyina Erzsébettel, Nagy Ferencz Dalmi Erzsébettel, Horváth Pál Diós Máriaival, Jenei Sándor Kalmár Erzsébettel.

— **Száj és körömfájás a Hortobágyon.** A debreczeni első állategészségügyi körzetben, a Hortobágyon fellépett a száj és körömfájás. Az első körzetet zár alá helyezték, ami nagy csapás a gazdaközönségre, bár a járvány következtében aránylag kevés marha hullott el.

— **Lélekmentés.** Szathmár-Nemetiből ragyavert képű öreg, sánta cigányasszony elcsalta Debreczenbe Szécsi Mária nevű 18 éves feltűnően szép leányt. Itt vásárra akarta vinni, de a leány megszökött tőle és a rendőrség kényszerutlevéllel segítette haza.

— **Jószágszámlálás.** A gazdasági intéző bizottság már befejezte a jószágszámlálást a Hortobágyon és most már csak az összehasonlítási munkálatok vannak hátra, hogy a jószágok után kiváltott legelőbér és a ténylegesen legelő jószág közt mi a különbséget megállapíthassák.

— **Olasz nyelv egy peroz alatt.** Azoknak, akik Olaszországba utaznak, egyik legnagyobb gondjukat az olasz nyelv okozza. Egy müncheni viczezláp most kijelenti, hogy az uton mindössze nyolcz olasz szóra van szükség, hogy az utas bárhol boldogulhasson vele. A nyolcz olasz szó a következő:

Una lira — a belépődíj.
Soldo — a koldus.
Garibaldi — a szobor.
Quanto costa — az óvatosság.

Sigari — dohánycsempészés.
Il conto — a számlálási hiba.
Subito — félóra mulva.
Museo — a kötelesség.

Ez a rövid, de velős olasz lexikon, mint az olvasó sejtí, kitűnő tréfa és így mindjárt megszűnik annak lenni, mihelyt sokat kell magyarázni. Am álljon itt a magyarázat. *Una lira*, vagyis egy lira a belépődíj minden olasz muzeumba és egyéb helyre. *Soldo* (öt centesimot) kell adni a koldusnak. *Garibaldi* szobra minden olasz városnak van. *Quanto costa?* vagyis: „mit kóstál?” a legfőbb óvatossági szabály Itáliában. *Sigari* szivarokat jelent, amelyeket az idegen szivesen csempész be, mert az olasz dohány nem a legjobb a viágon. *Il conto* a számla, amelyben a pinczér szivesen ejt hibát. *Subito* annyi, mint „mindjárt”, de a valóságban csak egy félóra mulva következik be. Végül *museo* kötelességet jelent, azonkívül egy csomó gyaloglást, türelempróbát, még pedig csak azért, hogy ha az utas visszaérkezik hazájába és azt kérdik tőle: látta-e az X. muzeumot, azt felelhessen: igen.

— **Ácsmesterek gyűlése.** A helybeli ácsmesterek 29-én, vasárnap délután az ipartestület kis tanácstermében gyűlést tartanak. Tárgy: a kőművesek vállalkozásai ellen irányuló mozgalom további megbeszélése.

— **Dóczy intézeti majális.** A debreczeni Dóczy-féle leánynevelő intézet növendékei szombaton tartották a majálisukat a Nagyerdőben. Délután 3 órakor vountak ki a Dobos-pavilonba és a vidám gyermekzsvivaj a madarak énekét tulszárnyalta. Este 9 órakor a Dobos pavilonban fényes táncmulatsággal fejezték be a sikert napot. A táncmulatságon az intézet felsőbb osztályainak növendékei és nagyszámú vendég vett részt. A tánc hajnalig tartott. Felülfizettek: Kiss Albert 2. Zsigmond Sándor 4. dr. Kardos Samu 2 kor., Könyves Tóth Kálmán 2. Degenfeld József 1 kor., György Endre 1, Ormós Lajos 1, Vajó János 1, Losonczy János 4 koronát.

— **Az ellopott karikagyűrű.** Kerves panaszával állított be a rendőrségre Neteszheim Gusztávné, akinek a vásártéri vámházban lévő lakószobájából az aranykarika jegygyűrűje eltűnt. Nem tudja, elvesztette vagy ellopták. A gyűrűbe „Mai 5. Gusztáv 92.” bevésés van, ez nyomra vezető. A szegény asszony nagyon el van keseredve, mert a babonától fél, hogy szerencsétlenség éri. Az esetleg becsületes megtaláló jutalomban részesül.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten a helybeli állami anyakönyvi hivatalnál összesen 47 születés — 27 fiu 20 leány — és ezzel szemben 37 halálozás anyakönyveztetvén, természetes szaporodásul 10 fő mutatkozik.

— **Betörés vagy feledékenység?** A bűnügyi osztályt azzal riasztották fel szombaton délután, hogy a Battyány-utcai Tesch József hentes üzletében betörés történt. Az üzletajtó is, a pénzeszekerény ajtaja is nyitva volt, de bizony betörő nem járt ott, hanem a gazda felejtette nyitva, amint később kiderült. Igazán szerencsés véletlen, hogy az alkalmat hivatásos tolvaj fel nem használta.

Nyári ruhák
tisztítását és festését

kifogástalanul teljesít **KONC JÓZSEF** kelme-festő és ruha tisztító Debreczen. Üzlet: Battyányi-u. 2., műhely: Vár-utca 3. (Zenede épület.)

— **Hazatért a fegyházból.** A szamosújvári fegyházból tért haza Oláh Lajos, aki 2 és fél esztendő t raboskodott ott. A mesterséget, amit ott tanult, itthon akarja folytatni.

— **Sikkasztás.** Szabó Teréz dohánygyári munkásnő panaszt emelt a rendőrségen, hogy míg beteg anyját Konyárra ment látogatni, azalatt egyik kartársnője a rábizott 14 korona értékű ruhát elsikkasztotta. A vizsgálat megindult.

— **Iparostanonczok vizsgái.** A helybeli iparos tanonczok vizsgálati rendjét is megállapították már. Eszerint 16. 17. és 18-án a közhasznú ismeretekből, 19-én a rajzból vizsgáznak.

— **Huszárkard az utcán.** Hajnalban a rendőrőrsjárat a salétrom utcán valamelyik vitéz kardját találta meg. A gazdája vagy részeg lehetett vagy pedig megugraszhatták. A kardot az illető a rendőrségen átveheti.

— **Balthazár, a magyar bűvész-mester** csodás bűvész tudományával és tüneményes ügyességével országos nevet vívott ki magának. Ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtó a legjobban ösmerteti ezt a kassai származású hírneves magyar bűvészt, a ki most két estére Debreczenbe is eljött. Műsorát, mely a legmagasabb igényeket is kielégíti, szerdán és csütörtökön este fogja bemutatni a városi színházban, a mely előadásokra a tanácstól az engedélyt már meg is nyerte. Balthazár igen rokonszenves, megnyerő modoru úriember, a ki már 15 évig Amerikában tartózkodott, tiszta magyaros előadással fűszerezi tüneményes előadásait. A Balthazár mester szerdai előadására a jegyek már kedden válthatók a színházi pénztárnál, még pedig 9 órától 12-ig, délután 3 órától 6 óráig.

— **Meghaltak.** Oláh Pál róm. kath. 66 éves asztalos segéd, Kiss Margit ev. ref. 10 hónapos, Laskai Dezső ev. ref. 8 hónapos, Kolb Erzsébet izraelita 19 napos csecsemők, Hajdu Ilona ev. ref. 4 éves gyermek, Zuhonics Mihályné született Kovács Erzsébet ev. ref. 22 éves.

— **Vesztett kutya a Cserén.** A cseri tanyák közt vesztett kutya garázdálkodik. A dühödt eb ifju Mocsár Sándor erdővédet marta meg, akit a Pasteur-intézetbe küldött fel a hatóság.

— **Eltűnt gyűrű.** Fésüs Józsefné nyomtató utca 18. sz. a. szakácsnő panaszt emelt a rendőrségen, hogy a konyhából ismeretlen módon 26 korona értékű gyűrűje eltűnt.

— **Rablás.** A rendőrség ocsmány ügyben fejezte be a bűnügyi vizsgálatot. Pál János, Fülöp Mihály és Bagdács István suhanczok kerültek rablással vádoltan bűnügyi eljárás alá; mert Ilyés Zsuzsanna siketnéma leánytól a temetőben 1 koronát vettek el erőszakkal. A néma leányt, aki feljelentést tett ellenök, a rendőrség a kórházba szállította.

— **A szülők figyelmébe.** Beküldték: A városi tanács részéről a szülők és gyámok értesítettnek, hogy a cs. és kir. valamint a m. kir. honvéd hadapród iskolákban az 1904/1905 tanév kezdetén betöl-

tendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmények megérkeztek „Pályázati véghatáridő a cs. és kir. hadapród iskolába július hó 15. a honvéd hadapród iskolába július hó 10 ik napja“ a vonatkozó hirdetmények a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztály hivatalos helyiségében (városháza emelet 17 ajtó) betekintheők, hol az érdeklődők felvilágosítást nyernek.

— **Dr. Tuszka Ödön,** budapesti orvos, ki a nyáren át *Marienbadban* folytat gyakorlatot, ismét megkezdte a világfürdőn orvosi működését.

x **Hidegvizgyógyintézet a Nagyerdői fürdőben.** A modern orvostudomány követelményei szerint berendezve a vizgyógy mód összes eljárásai alkalmazhatnának itten, u. m. félfürdők, leöntések, lepedő ledörzsölések, izzasztó szekrény, fej-, törzs-, lábzuhanyok, nedves és száraz begöngyölések. A vizgyógy módot a következő megbetegedések-nél használhatjuk jó sikerrel. Tüdőmegbetegedéseknél, általános táplálkozási zavaroknál, az idegrendszer hegetségeinél, az emésztő szervek és mirigyek betegségeinél, a nemi szervek bántalmainál, vérszegénységnél és általános elgyengülésnél. Ugy a férfi mint női osztályon elsőrendű gyakorlott személyzet van alkalmazásban Orvosi feügyelet.

x **Szebb mint a valódi brilláns** arany és ezüst ékszer utánzatok; fülbevalók, melltük (brossok), gyűrűk és nyakláncok, valamint a legizlesebb gyász ékszerek igen olcsón beszerezhetők **Mentze Henrik újdonságok áruházában.**

x **Somogyi Sándor szobrászművész** allegorikus diszórája látható **Horváth óraművesnél** Hatvan-utca 2.

x **Elismert** legszebb hölgy és gyermek fényképek Némethy József fényképész műtermében készülnek. Piacz-u. 42. Lamprecht-palota.

TÁVIRATOK.

Kortés máv. üzletvezető.

Szeged, május 28. Kedden fog lezajlani az I. választókerületben a képviselőválasztás, amely iránt országszerte nagy az érdeklődés, mert ott lépett fel báró Bánffy Dezső, az új-párt vezére. Ezenfelül: Rónay Jenő volt torontáli főispán kormánypartí és dr. Becsey Károly szegedi ügyvéd. A küzdelem rendkívül heves. A 48 as párt tisztán elvi szempontból állított jelöltet a győzelem minden kilátása nélkül. A jelöltje a legjobb esetben sem kaphat 300 szavazatot. A kerület színe-java Bánffy párti. A kormánypart kétségbeesett erőlködést fejt ki. A régi Tisza-rendszer módjára akarja megcsinálni a többséget. A visszaélések első fecskeje az a feljelentés, amelyet dr. Végmann Ferencz, az új-párt elnöke tett a pár hét előtt kinevezett új vasuti üzletvezető ellen. *Uhlarich* Béla üzletvezető ugyanis *egyenként magához hivatva a rendelkezése alatt álló vasuti tisztviselőket s barátságosan megkérdezte tőlük, hogy kire szavaznak?* Előre kijelentette, hogy bármelyik párttal tartanak is, ennek semmi következménye nem lesz, büntetékpen át-helyezéstől ne tartanak. Ő azonban, a ki személyes barátságban is van Rónayval, a *Rónay párttól megbízást nyert, hogy tudakolja meg a tisztviselők véleményét.* Végmann szerint a fenti előzetes kijelentés, bár burkoltan, az alantas közegek megf-

lemlítését czélozza, de mivel az 1899. XV. t. cz. 167. paragrafusa különben is tiltja, hogy köztisztviselő bármely párttól is megbízást fogadjon el, ennek alapján az üzletvezető ellen a választmány által megindítandó a fegyelmi eljárás. Tanuk gyanánt az így előre leszavaztatott tisztviselőkre hivatkozott. A központi választmány *nem tartotta magát illetékesnek arra, hogy az ügyben ítéletet mondjon, hanem a följelentőt az államvasutak elnök-igazgatóságához utasította panaszával.* Végmann az ülésen kijelentette, hogy *Uhlarich ellen a törvényszéknél is fenyítő följelentést tett a büntető törvénykönyv 187. paragrafusába ütköző választás elleni visszaélés czímén.* A legkacagatóbb a dologban az, hogy a központi választmányban az a nézet jutott kifejezésre, hogy a vasuti tisztviselő nem közhivatalnok és ezzel fog majd a törvényszék előtt is védekezni a följelentett üzletvezető. Persze, hogy az üzletvezető ur most nem közhivatalnok, de sztrájkolna csak, mindjárt az lenne, vagy lenne csak 48-as, akkor is.

Az orosz-japán háborúról.

Port-Artur körül szorul a gyűrű, a japán sereg 15 kilométernyire van a szárazon is a várostól. A tenger felől egyetlen csónak sem menekülhet, ott 4 japán csatahajó állja el az utat. Irtózatos harcok után verték ki a japánok az oroszokat hadállásaikból. Szerdán a **Mauszan hegyet foglalták 16 órai szüntelen tüzelés után.** (Akár a branyiszkói hegyet a mi honvédeink.) Az oroszok eszeveszetten menekültek délre. **Az ágyukat és tömérdek lőszer, hadiszert hagytak hátra.** — Másnap, csütörtökön **Magualinán újabb veszteség érte az oroszokat. Minden állásokból kiverték a japánok.** Sáncczról-sáncczra rohantak a japán katonák. Egész estig tartott a küzdelem. Pénteken a japánok folytatták a támadást, az oroszok már alig tudnak védekezni. **Kvatung is elesett.** Magi japán tábornok rohammal vette be a várost. **Kintsau-nál a 4. orosz vadászrezdetet körülvárták és megsemmisítették.** A japánoknak ugyszólván alig volt veszteségök. Port-Artur ellen a hadműveleteket **Hajasi** tábornok vezeti. Pétervárt elismerik, hogy mind a három japán hadtest Mandzsuria szívében van. **Tiszevónál újabb japán csapatok szálltak partra.** Mukdenbe bekötött szemü japán követ érkezett Alexejevhez. Pár napi fegyverszünetet ajánlott fel az oroszoknak, hogy a csatatereken 2 hét óta temetetlen halottaikat kölcsönösen eltémethessék. Orosz hírek szerint a kincsaui csatában 12.000 a halottak száma.

Az oláh érsek ellen.

Budapest, május 28. A közoktatásügy reformja tárgyában összehívott értekezleten Barta Ödön, Rákosi Jenő és Antal Gábor ev. ref. püspök élesen keltek ki Metianu János balázsfalvai oláh érsek ellen.

A fürdő szezonra nagy választék női kézimunkákban, ugyszintén az előnyomdában

**Füstös testvéreknél
DEBRECZEN, Piacz-u. 12.**

Vér- és pénzszivattyúzás.

[A magyar delegáció ülése.]

Eredeti tudósítás.

A magyar delegáció szombaton tartotta első érdemleges plenáris ülését.

Az ülést jóval tizenegy óra után nyitotta meg Széll Kálmán elnök.

Falk Miksa, a külügyi albizottság előadója terjesztette be az albizottság jelentését, melyet nem olvastak fel, mivel ugyis megjelent nyomtatásban. Így az előadó csak rövid néhány szó kíséretében ajánlotta azt elfogadásra.

Az első szónok az ellenzékéről került ki.

Lovász Márton nem fogadja el az előadó javaslatát s a külügy vezetőinek nem szavaz bizalmat, mert a külügyi politikában nem látja Magyarország önállóságának ki-domborítását, de nem látja azt a szükséges óvatosságot sem, amely a fenyegető veszedelemeket elháríthatná. Különösen Goluchovszky-nak a balkáni kérdésben tanusított ambíciója tölti el az aggodalommal: ennek a beteges hasvágynak volt Bosznia okkupációja az első lépése. A monarchia balkáni politikája egyenesen Magyarország érdekei ellen való. Szólvic ezután összefoglalja azokat az érveket, amik az albizottságban már elhangzottak. Éles szavakkal elítélte Goluchovszky-nak Törökország ellen használt fenyegető hangját. Ez ellen Magyarország egész közvéleményének tiltakoznia kell. (Mozgás.) Szólvic ezután a hármasszövetség hátványairól. Majd Ausztria és Magyarország közti viszonyról foglalkozik s elismeri, hogy ez a szövetség sok veszedelemről óvja meg Magyarországot. (Nagy mozgás.) De ennek a szövetségnek nem az a célja, hogy minél bensőbb legyen a viszonyunk.

Keglevich gróf elfogadja a javaslatot. Okolicsányi László Törökország védelmére kelt és támadta a külügyminiszter Balkánpolitikáját, Pap Géza a konzulok ellen fakadt ki, akik semmit sem tesznek érdekünkben, csak reprezentálnak. Rakovszky István pedig bizalmatlanságát fejezte ki a közös kormányzat iránt.

Tisza István felelt a szónokoknak, mire a delegáció a költségvetést elfogadta.

Törvénykezés.

Erőszakos főszolgabíró. Ferenczi Elek volt balmazújvárosi főszolgabíró panasza foglalkoztatta két teljes napon át a törvényszék büntető osztályát. Ferenczi Elek még 1898-ban megvette Vámospéres község főjegyzőjétől annak az uri kertben lévő 5 hold szőlőjét. Ehhez a szőlőhöz csak nagy kerülő utakon lehetett hozzáférni. Ferenczi Elek azért ráparancsolt Megyessy Albert segédjegyzőre, hogy tegyen neki hivatalos jelentést arról, hogy ott a merre a szőlőbe kell járni, valamikor dűlő ut volt és ennek az utnak a megnyitását nemcsak a vámospéresiek, de a nagyléteiek is óhajtják. Megyessy megírta, a mint a törvényszék előtt ő maga bevallotta, jogtudomása ellen a hamis jelentést. Ennek alapján aztán a főszolgabíró meghagyta a szomszédos gazdáknak, Bányai Józsefnek, Bányai Bálintnak és Ács Sándornak, hogy hányják széjjel kertjök kerítését és adják át megmunkált földjüket országútnak. A szegény emberek tudni, hallani sem akartak arról. A főszolgabíró ekkor egyszerűen széthányatta nevezettek kerítését és kiczövekelte országútnak a kertjüket és a kiczövekelés alkalmával olyan jegyzőkönyvet vettek fel, mintha a tulajdonosok önként adták volna át kertjüket országútnak. Pedig a tárgyalás folyamán kiderült, hogy a pa-

rasztok ott sem voltak a kiczövekeléskor. De a tárgyalás folyamán kiderült az is, hogy az ő kertjükön keresztül emberemlékezet óta ut nem volt soha és hogy sem a léteiknek, sem a pércsieknak, hanem egyedül Ferenczinek volt erre az ultra szüksége. A kiforgatott 3 parasztgazda büntető feljelentést tett a főszolgabíró ellen, de akkor még a tanuk sehogy sem merték megmondani az igazat és így panaszukkal nem csak hogy elutasítva lettek, de még a főszolgabíró fordult vissza ellenük hamis vádaskodás miatt. Pénteken és szombaton tárgyalta a törvényszék ez igazán kényes nehéz ügyet. — A tárgyalást dr. Oláh Miklós a törvényszék kintő bírája vezette, a vádhatóságot dr. Bálint alügyész képviselte; a jogiaktól kifosztott és megvándolt parasztokat dr. Kardos Samu védelmezte. A tárgyalás során az erőszakoskodások bebizonyítást nyertek, úgy hogy a megvándolt parasztok teljesen beigazolták a főszolgabíró visszaéléseit és így a bíróság őket a vád alól teljesen felmentette.

A vasutas nem közhivatalnok.

A budapesti büntetőtörvényszék 1. számú büntetőtanácsa egy lopási esetből kifolyólag tegnap azt a határozatot hozta, hogy a vasuti hivatalnok nem tekinthető közhivatalnoknak. Az eset a következő: A kőbányai teherpályaudvaron a múlt esztendőben gyakori lopások történtek. Főleg a borszállítmányokat dezsmálták igen meg, melyekből gyakran hordó számra lopkodták a bort. Hogy felfedezzék, ki a tolvaj, lesbe állítottak két detektívet, akik aztán kinyomozták, hogy a tettes senki más, mint Kovács Imre, a teherpályaudvar felvigyázója, kit ketten érték, amint Wölfling Antal éjjeli őr segítségével a raktárból egy hordó bort ellopott. Minősített lopás büntetével vádolva állottak mindketten Szepessy bíró tanácsa előtt, hol Wölfling töredeimesen bevallotta, hogy az állomásfelvigyázó bujtatta őt fel a lopás elkövetésére. Kovács mindent tagadott s kijelentette, hogy ő semmi megbízást nem adott Wölflingnek. Dr. Uzonyi ügyész vádbeszédében szigorú megbüntetést kérte a vádlottaknak, akiknek tette anyiva is súlyosabb beszámítás alá esik, mert közhivatalnoki minőségükben követték el a lopást. A királyi törvényszék bűnösnek mondta ki mindkettőt a lopás büntetésében s Kovácsot hét havi, Wölflinget pedig hat havi börtönrre ítélte el. A bíróság az ítélet indokolásában kimondta, hogy a vasuti hivatalnok nem tekinthető közhivatalnoknak s így a vádlottak tettében tulnyomóan súlyosító körülményt nem lát fennforogni.

A kedélyes betörő. A nagyvárad királyi törvényszék köröző levelet adott ki Takács József Mihály ellen, akinek neve az ország minden nagyobb rendű hatósága előtt ismerős. Takács József Mihály legutóbb Sápon ebben a kis biharmegyei községben vendégszerepelt, a hol Vigh Gyula lakásába tört be. Elvitte a mi elvihető volt s bucsuzól az asztalra a következő sorokat írta fel.

— Legyenek nyugodtak, amit elvittem, nem fogom visszahozni.

A jó humorú betörő azóta úgy eltűnt, hogy a csendőrség a legszorosabb utánjárásra sem akad nyomára. Most a nagyvárad büntető törvényszék

adott ki ellene elfogatási parancsot. Letartóztatása esetén a nagyvárad ügyészség fogházába kísérik.

Jövő heti bűnügyi főtárgyalások.

1904-ik év május hó 20-án hétfőn vád tanácsi ügyek, felebbviteli ügyek és ítélet-hirdetések. II. Majus hó 31-én kedden főtárgyalások. Gottschling János ellen pénzhamisítás büntette, ifj. Molnár Miklós ellen lopás büntette, Bakonyi Elemér ellen lopás büntette. I. Ugyanaznap az I-ső tanács előtt felebbezési ügyek nyilvános tárgyalásai. — I. Junius hó 1-én szerdán főtárgyalások. Farkas Károly ellen, lopásbüntette, Sándor Bálint ellen, lopás vátsége, Fehér József ellen, lopásbüntette, Lőkös Takár Dénes ellen, összbüntetés. I. Junius hó 3-án pénteken főtárgyalások. Kemecsei Lajos ellen, súlyos testi sértésért, Kis András ellen, hatóság elleni erőszakért, dr. Freund Jenő s társa ellen, sajtó útján elkövetett rágalalmazásért.

Blous különlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

2627/1904. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa, a rendőrség által letartóztatott egyének és tolonczoknak 1905. január 1-től számított három éven keresztül való élelmezésére zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdet. Vállalkozni szándékozók tartoznak 1904. június 13-ik napjának délelőtt 10 órájáig 100 koronát a házipénztárban letétbe tenni és az ezt igazoló letétjeggyel ellátott zárt ajánlataikat 1904. évi június 13-ik napjának délután 5 óráig a Polgármesteri hivatalhoz beadni. Az elkésve vagy bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az árlejtési feltételek a számvevő-ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A zárt ajánlatok 1904. június 14 ik napján délelőtt 11 órakor a városház nagytermében nyilvánosan fognak felbontatni.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1904. május 24-én tartott üléséből.

A városi Tanács.

500 frtot

fizetek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát mellett üvegeje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/I., Sommergeasse 1. Főraktár Török J. Budapest, Király-utca 12. — Kapható minden gyógyszerárban. — Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Telefon 255.

Beocsini portland és román cement

legjutányosabb árban és friss minőségben kapható zsák és waggon számra

Stegmüller Árpádnál

Debreczen, Kölcsey-utca 3.

Egeresi gipsz u. m. stukatur, szobrász és alabastrom gipsz zsákokban.

Trágya gipsz gazdáknak.

Kőbányai diasztégla sárga és piros.

Fenti gyárak kizárólagos képviselője.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Dr. G. Schmidt
Fül-és fülgyógyász

Fülojai

csak a védelemmel ellátott, a valódi gyorsan és alaposan gyógyító és szakszerű

süketséget, fülfájást, fülzúgást, és nyálkahártya- és nyálkahártya-gyulladásokat, még a legnehezebbekben is egyedül kímélő újjáéltet.

Dr. Rotschnek V. Emil
gyógyszertára az „Arany egyszarvúhoz” Debreczenben.

Turul és Attila

permetező gépek, kénpor fúvók

kerti-fecskendők

kerti padok

Jégszekrények

stb.

Ujdonság! madár fészkek.

SESZTINA LAJOS

vaskereskedőnél, DEBRECZEN.

1900. Párizsi világkiállítás GRAND PRIX.

„KWIZDA”-féle restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére.

Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.

40 év óta az udvari istállóokban a katonai és polgári nagyobb istállóokban használatban nagy megerősítés előtt és után erősítőül az inakmerevése ellen, stb. a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

Valódi minőségben csak az itt látható védjeggyel kapható minden gyógyszerárban és drogua-üzletben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ**

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél

1. Kornenburg, bei Wien.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:
Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Védjegy.

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

Havi és heti részletre

beszerezhetők

női gallérok és kabátok, férfi öltönyök és felöltők, női- és férfi szövetek, legjobb minőségű vásznak, ugyancsak kanavaszok, ág és asztalterítők, szőnyegek, legjutányosabb ár mellett

Kohn Hermann cégnél

Hatvan-u. 17.

Czégre ügyelni!

Pontos kiszolgálás!
Batiszt és mosó különlegességek.

Schenker társas utazása

Norvégia, Svédországba, Nagybritánia, Franciaország, Svájc stb.

St.-Louis-i világkiállításra előnyös rendezéssel.

Kimerítő prospectus ingyen és franco.

Nemzetközi utazási iroda

Schenker & Co.

Wien, I., Schottenring 3.

A tavaszi és nyári idényre érkezett mosó áru újdonságaimat u. m. Cosmanosi duchesse szatténok, francia katonok és batistok, piquek, átörözt fehér ajour és himzett batistok, fiu ruhákra való czérna szövetek, elsőrendű minőségű czérna fonal, Creas és Rumburgi vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, csipke függönyök, ág- és asztal terítők, saját készítettésű paplanok, harisnyák, keztyűk és mindennemű rövid árak raktárát olcsó szabott árak mellett ajánlja

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Andor-féle üzlet

főtér, a nagytőzsde mellett.

Könyviteli és szépirási nyári tanfolyam.

Több havi távollétem után hazatérve **junius 2-án 3 havi tanfolyamot nyitok**, melyben ismert gyakorlati tanmódszerem szerint mindkét nembeli ifjuság **a könyvitelt és szépirást sikeresen elsajátíthatja.**

Tanórák hetenkint 3 szor és pedig: délelőtt 11—1, délután 4—6, vagy este 8—10. — Tandij 30 korona. — Beiratások naponta 11—1 óráig lakásonmon: **Egyháztér 5., I. emelet.**

Tisztelettel

Zalai Márk,

ny. tanár.

Az érdeklődő nagyközönség figyelmébe!!!

Első Debreczeni Házasságközvetítő Intézet
(Magyarország összes vidéki városainak egyedüli közvetítő intézete.)
Közvetít házasságokat a legnagyobb titoktartás mellett.

Okmányszerző vállalat!

Megszerez nagykorúsítási, nősülési, örökbe fogadási, katonai, telepedési, név változtatási, ipar- és mindennemű más engedélyeket gyorsan és jutányosan.

Mindennemű kérvények és bármilyen irásmunkák bárhány példányban gyorsan és jutányosan készíttetnek az **Okmányszerző vállalat Remington író gépjén** szép kivitelben szakavatott erők által!!!

Magánkutató, privátdetektív vállalat!

Elfogad mindennemű magánmegbízásokat, nyomozásokat és megfigyeléseket a legdiszkrétább ügyekben is. Lebonyolítja a legkényesebb családi ügyeket is a legnagyobb titoktartás mellett.

A vállalat tulajdonosa:

Nagy Lajos
vált ügyvédsegéd.

Irodája Mester-u. 7. sz. alatt. Telefon 335. sz.

Minden olcsó és semmi sem drága!

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Megnyilt Debreczenben, a „Bika“ szálloda mellett levő Ranunkel posztó nagykereskedő két emeletes palotájában, a hol **angol és francia ruhaszövetek, delainek, batisztok** és minden elképzelhető **mosó áruk, divatos blouzok, alszoknyák, kész gyermek-ruhák és kötények óriási választékban és meglepő olcsó árban** árusítanak el. — A maradékok nagyobb része nem kereskedők ócskaságaiból, hanem a gyárak maradékaiból vásároltatnak össze **kézpénzért** és így mindig a **legújabb és a legdivatosabb áruk** állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

a Maradék áruház („Bika“ szálloda mellett) (Ranunkel ház.)

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

25—30 éves hajadon vagy fiatal özvegy ösmeretségét keresem, szives megkeresések **fiatal barna** jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Kész szőnyeg, szövet és bőrvászon **diványok,** ugymint mindennemű kárpitos és **diszítói munkák** igen olcsón kaphatók **Köhler Lajosnál** Piacz-utca 40.

Ház kedvező feltételek mellett eladó vagy bérbe kiadó, két nagy üzlethelyiség, három szoba és mellékhelyiségek. **Petőfi-tér 2. sz.**

Tanulónak ügyes fiu felvétetik Debreczeni első Elektrotechnikai vállalatnál **Kossuth-utca 1. szám.**

Egy külön bejáratu csinos butorozott szoba kiadó **Miklós-utca 1. sz.** földszint.

Tanuló felvétetik Komáromi M. mű hangszerkészítőnél **Bika szálloda** mellett.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Óriási kávé behozatal és kiviteli raktár **Lindenfeld J. Jenőnél,** Városház-utca 2.

Egy fiatal ügyes rőtös kereskedő segéd azonnal felvétetik a **Maradék áruházban,** Piacz-utca 17.

Takarítónő alkalmazást nyerhet. Ha kis családú lakást is kaphat. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Ocska rezet a legmagasabb árban veszek. **Bloxbert Simon** rézöntő, Piacz-utca 40.

Harisnya kötőde Debreczen, Piacz utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és **fejleszt** igen mérsékelt áron.

Kék gálicz és Raffia háncs
legolcsóbban beszerezhető

Fritsch Károly
fűszeráru üzletében

Fótér, a Bika szállodával szemben.

NEUBAUER JÁNOS
vassodrony-szövet, szita áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kétmalom-utca 4-ik szám.
Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika“ szállodával szemben.

Gyártmányaimra számtalan sok kitüntetést és elismerést nyertem. Készíték mindennemű sodronykerítést a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Fácánosok, erdők, szőlők, gyümölcsösök, udvarok, parkok, s baromfi udvarok kerítését, szórórosta szöveteket, föld és kavics áthányórostákat, sodrony lábtörőt, ökörszajkosarakat, szóval mindennemű drótrunkákat. Kitűnő ruganyos ágybetéteket, s szabadalmazott ruganyos acél sodrony kocsiülést.

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felülmul tartósság és szélszerűség tekintetében.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.
Szives pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.

Simkovits Sándor
mű- és kereskedelmi kertész telepe

DEBRECZEN, Széchényi-kert 15. (A honvéd huszár kaszárnya háta megett)

Elvállalok **szőnyeg növény** kiültetését, **sírok átalakítását és diszítését.** — **Mennyasszonyi,** nyoszolyó lányi és bármily **alkalmi csokrokat** izléssel összeállítva a jelen kornak megfelelően a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig **a legolcsóbb árban,** továbbá **sir- és baberkoszorúk** készítését.

Levágott virág mindennap kapható.

Megrendeléseket elfogadok **telepemen** és **Kossuth-utczán a virágpiaczi áruló helyen.**
Ugy helyi, mint vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan teljesítek. Szép munkára nagy gondot fordítok. Szives pártfogást kérek.

vagyok tisztelettel
SIMKOVITS SÁNDOR,
műkertész.

ROSENBERG ÉS HAMMER
villany-műszerészek, kerékpár- és varrógép-raktár
DEBRECZEN, Piacz-u. 2. sz. (a nagytemplom mellett.)

Ingyen és bérmentve küldjük 1904 évre szóló kerékpár- és részek árjegyzékünket.

Egyedüli elárusítója a hirneves grácz **Puch** kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.